

Voorzitter: E. Hillekens (GL)

Namens de raad: S. Middelhuis (GL), I. Huitema (PvdA), M. Gietema (D66), J. Bosma (PvdD), D. Brandenburg (SP), E. Akkerman (VVD), T. Wuestman (S&S), P. Rebergen (CU), I. van Jaarsveld (CDA), M. Hekert (PvH)

Namens het college: E. Eikenaar (wethouder)

Namens de griffie: W. Romijn

Voortzetten vergoeding mondzorg

00:14:42

De voorzitter: Goedemiddag allemaal, welkom bij deze meningsvormende sessie over het voortzetten van de vergoeding mondzorg. Op verzoek van de fracties van de PvdA en de SP is deze collegebrief meningsvorming geagendeerd. Er heeft zich een inspreker gemeld, de heer Wolffensperger. We hebben al afgesproken, u heeft 3 minuten om het woord te doen en ik zal ook aangeven als er nog een minuut over is. En dan mag u achter het spreekgestoelte plaatsnemen en uw woord voeren. Daarna is er nog ruimte voor vragen vanuit de raad. Gaat uw gang.

00:15:19

De heer Wolffensperger: Dank dat ik hier iets mag komen zeggen. Ik ben tandarts hier in de stad en ik heb zelf geen gebruik gemaakt van deze regeling, maar ik heb even een rondvraag gedaan bij een paar collega's en ik had inderdaad ook een collega die er gebruik van heeft gemaakt. En ik vind het heel goed en ik denk ook dat het goed werkt, omdat de drempel heel laag is. Wij als tandarts hebben eigenlijk een hekel aan dingen aanvragen bij zorgverzekeraars en eigenlijk alle administratie. Dus je moet je voorstellen dat ik twintig minuten geleden nog gewoon zat te vullen en dat ik nu hier ben. Dus er is echt zoveel werk. Het is zo hard werken, dat alles wat je als administratie en als gedoe erbij krijgt, is gewoon, is eigenlijk te veel. En doordat deze mensen het dus als het ware zelf aanvragen, zelf het potje weten te vinden, zelf de offerte van de tandarts indienen, na kunnen vragen van, hoe werkt het, krijg ik dit vergoed, krijg ik dit niet vergoed, hebben wij daar ook helemaal geen weet van.

00:16:17

De heer Wolffensperger: Dus vaak als ik een patiënt heb waarvan ik denk, kan die het betalen, dan denk ik heel erg mee. Dan denk ik van: moet ik het wat goedkoper maken, moet ik het anders doen. En door een regeling te hebben die helemaal eigenlijk bij de burger zelf ligt, hoef ik daar ook niet over na te denken en is dus de afweging veel meer bij de instantie en bij de burger zelf. Dus mijn collega die er mee gewerkt heeft was daar heel tevreden over. Het is een moeilijke patiëntengroep, de minima. Het zijn ook mensen die... Als je arm bent, heb je toch zoveel dingen aan je hoofd dat het ook een patiëntengroep is die vaak een afspraak mist of een tijdje kwijt is of iets dergelijks. Dus als je... Mensen zijn dan ook bang voor extra kosten. En als je weg kunt nemen door zo'n soort ruime regeling, is dat denk ik heel mooi.

00:17:01

De heer Wolffensperger: En dat heeft vooral zin als je hem ook doorzet. Dus één jaar is denk ik goed, maar doorzetten is eigenlijk beter. En ik heb ook nog nagedacht en hem ook nog even vergeleken met de ruimte die we krijgen als tandarts voor vluchtelingen. En als je hem daarnaast legt, dat is eentje die vanuit ik denk het RMO

wordt gedaan, maar in ieder geval die... Is hij wel heel ruim. Dus ik kan me ook voorstellen dat jullie nog kijken van: wat moet er in en is er misschien een maximum bedrag per patiënt per jaar? Dus ik ben eigenlijk ook heel gewend om behandelplannen die meerdere duizenden euro's zijn, om die meerdere jaren door te voeren. Dus in principe heel goed, ook drempel mooi laag.

00:17:40

De heer Wolffensperger: Ook als je kijkt dat bijvoorbeeld vaak kinderen van armere mensen ook niet meekomen omdat ze bang zijn voor de kosten. Nou is mondzorg tot achttien jaar gratis. Alleen als de ouders dan niet gaan, dan gaan de kinderen vaak ook niet. Dus gewoon een goed idee en naar de invulling kun je naar het kritisch kijken. Dus dat is hem in principe.

00:17:58

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er vragen? Dan dank ik u hartelijk voor uw inspreken en dan gaan wij door met deze meningsvormende sessie. We hebben een sessie van 60 minuten en dat betekent 3 minuten spreektijd per fractie en 12 voor het college. De eerste termijn is voor politieke vragen en de tweede termijn is voor uw onderlinge debat. Zijn er mensen die in de eerste termijn vragen willen stellen aan het college? De heer Rebergen.

00:18:31

De heer Rebergen: Eigenlijk twee vragen die gaan over de evaluatie. Er vindt nu een evaluatie plaats. Vindt daar ook in plaats wat de spreker net zei van, hoe gaat het pakket eruitzien, ook in vergelijking met andere pakketten, zoals het is van de asielzoekers, dus de inhoud van het pakket, zit dat in de evaluatie? En twee, krijgen wij de evaluatie voor de begrotingsvergadering? Tot zover.

00:18:55

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Bosma heeft nog een vraag.

00:18:57

Mevrouw Bosma: Dank u, voorzitter. Er wordt in de brief gesteld dat de proef een succes is. Nu zijn er 332 mondzorgaanvragen toegekend. Nu vraag ik me af of de wethouder zegt: dat is voldoende. Is het daarmee een succes? Of zijn er nog, is er nog wat in te doen in het breder bekendmaken van deze optie bijvoorbeeld?

00:19:20

De voorzitter: Dan nog een vraag van de heer Brandenburg.

00:19:24

De heer Brandenburg: Dank, voorzitter. Ook even over de evaluatie. Een van de redenen om dit natuurlijk te doen, is ook dat kinderen van mensen die in armoede leven meegaan naar de tandarts, omdat hun ouders dan ook weer gaan. En we vragen ons af dat ook in de evaluatie aan de orde kan komen verder, omdat dat volgens mij een belangrijk uitgangspunt is om dit te doen.

00:19:46

De voorzitter: Dan nog D66 met een vraag. En als iemand een extra pen heeft, dan wordt hij aan deze kant van de tafel erg gewaardeerd. Mevrouw Gietema.

00:19:59

Mevrouw Gietema: Ik vroeg me af, want het blijft een tijdelijke regeling, en in de brief

wordt ook gezegd, we willen wel meer inzetten in communicatie, dus ik vroeg me af: is dat niet misschien te voorbarig? Is het niet beter om dat te doen als je zeker weet dat het echt een permanente regeling blijft in de gemeente? En de uitkomsten zijn positief, zo wordt beoordeeld in de brief. Wordt dit ook actief gedeeld met bijvoorbeeld Den Haag, omdat ze daar ook voornemens zijn om hier iets voor op te tuigen? Dat is althans twee jaar terug de conclusie geweest, dat hier wel iets op gedaan moet worden. Dus ik vroeg me af in hoeverre die lijnen ook warm zijn.

00:20:36

De voorzitter: Dan kijk ik nog even rond of er andere vragen zijn. Nee. Dan gaan we naar het college voor de beantwoording van de vragen. Die heeft ze netjes kunnen meeschrijven. Wethouder.

00:20:44

De heer ...: Ik miste er één van de SP. Dat kwam dus doordat mijn pen stopte. Meneer Rebergen vroeg of wij ook bij die evaluatie kijken naar de inhoud van het pakket. Het antwoord daarop is ja. En ik vind de suggestie van een maximumbedrag per jaar... Die nemen we naar aanleiding van de inspreker wat mij betreft ook mee, want ik vind dat wel een prima suggestie. Want ik heb wel eerder toen we dit uitwerkten, gedacht van: hoe kunnen we ervoor zorgen dat enerzijds mensen er maximaal gebruik van kunnen maken en echt die drempels niet hebben? Want hoe simpeler de regeling, hoe beter die ook echt is. En aan de andere kant wel ervoor zorgen dat er niet straks een exces is ergens. Maar... Vanochtend ook al een beetje.

00:21:39

De heer ...: Om die regeling simpel te houden. Maar beide aspecten, dus zowel dat maximumbedrag als suggestie, nemen we mee, als de inhoud van het pakket. En de evaluatie voor de begroting, daar moet ik eventjes het antwoord op schuldig blijven, eerlijk gezegd. Ik hoop dat ik daar al een eerste reactie op heb... Kan er een knik of een... Dat lukt. Kijk. Nou, ik heb het antwoord. Voorzitter, voor de begroting. Even kijken. De Partij voor de Dieren vroeg wat een succes... Kijk, ik denk dat het aantal al het succes laat zien. Ik bedoel, al die mensen, je ziet van, je ziet dat mensen soms hele grote dingen laten doen. Dan kun je ervan uitgaan dat er echt grote problemen waren met het gebit. Je ziet kleine dingen, dus mensen die voor het eerst weer naar controle gaan of die dat weer oppakken en anderzijds kleinere behandelingen zoals vullingen en dat soort dingen.

00:22:37

De heer ...: Dan kun je ervan uitgaan dat mensen of al pijn hebben, of die vrij in de nabije toekomst gaan krijgen. Dus ik vind dat, als ik de aantallen zie, vind ik dat succesvol. Het blijft wel ingewikkeld. Dat is ook wel een beetje aansluiten op de vraag van D66. We weten natuurlijk niet goed hoe zich dat ontwikkelt, die aantallen. Dat bleven... Dat is natuurlijk een black box. We zijn iets begonnen en je weet nooit hoeveel mensen maken daar gebruik van. En je weet ook niet, maken mensen aan het begin bijvoorbeeld gebruik van hele grote behandelingen omdat ze heel lang niet zijn geweest en enorme achterstanden in de behandelingen hebben en daar maken ze een inhaalslag en neemt dat daarna af? Of neemt de bekendheid dusdanig toe dat er juist een toename is. Dat zijn allemaal zaken die behoorlijk ongewis zijn en die je gewoon simpelweg niet weet als je eraan begint.

00:23:23

De heer ...: En dan het punt van D66 van die communicatie. Ik begrijp aan de ene kant uw punt, maar aan de andere kant, op het moment dat we er niet maximaal over communiceren - en dat hebben we nu wel gedaan, we hebben er echt veel over gecommuniceerd - dan weet je ook het effect niet. Want stel dat je er langzaam mee begint en je gaat daarna maximaal communiceren, dan komen er misschien ook heel veel mensen op af. Dus om het echte effect te weten, zul je toch gewoon voluit met die regeling aan de slag moeten. Al was het ook maar omdat je gewoon wil dat iedereen zich meldt die deze problemen met het gebit heeft. Ik bedoel, je wil ook gewoon dat iedereen die er gebruik van kan gaan maken er ook gebruik van maakt. Dus tot zover, voorzitter.

00:24:07

De voorzitter: Dank u wel. Dat levert verder geen reacties of vervolgvragen op. Dan gaan we over naar het debat. Wie wil de tweede termijn aftrappen? De SP.

00:24:19

De heer Brandenburg: Ik kan wel, voorzitter. Want volgens mij is het goed dat we dit hier nu bespreken. Want laten we wel wezen, deze regeling is toch vrij uniek in Nederland. Want we vergoeden hier vrijwel alle kosten voor een tandarts of mondhygiënist voor mensen die dat anders misschien niet zouden kunnen betalen, zonder daarbij allerlei ingewikkelde regelingen op te tuigen. En we doen dat uit vertrouwen, doordat mensen gewoon een factuur kunnen indienen. Als ze bij ons bekend zijn, wordt dat gewoon vergoed. En we zien wat ons betreft uit de brief ook dat dat werkt. Bijna 500 aanvragen. Een groot deel gehonoreerd en een groot deel daarvan gaat ook over relatief beperkte bedragen. Het suggereert volgens ons dat die dus ingezet worden voor preventieve zorg. En we weten dat preventieve mondzorg enorm belangrijk is om sociaaleconomische gezondheidsverschillen tegen te gaan.

00:25:11

De heer Brandenburg: We zien ook dat de aanvragen met name komen uit de wijken waar dat toch echt nog steeds het meest nodig is. En we zien uit de eerste analyses dat mensen voor het eerst weer of voor het eerst naar de tandarts gaan. En dat is ook ontzettend belangrijk, omdat zij dan ook een voorbeeld zetten voor hun kinderen, zodat die ook naar de tandarts gaan. En dat is toch ergens ook waar deze regeling ooit mee is begonnen. En wat de SP betreft, gaan we daar dan ook in de toekomst mee door. Maar, voorzitter, en dan sluit ik me deels aan bij D66, het is ergens natuurlijk wel absurd dat de gemeente dit moet betalen uit armoedemiddelen. Mijn partij vindt dat mondzorg echt basiszorg voor iedereen zou moeten zijn. Dat dit weer uit het basispakket van de landelijke zorgverzekering zou betaald moeten worden.

00:25:57

De heer Brandenburg: Dat je niet als gemeente weer landelijk wanbeleid aan het repareren bent. En we roepen het college dan ook wel op in lijn met D66 om dat toch weer eens in Den Haag hard onder de aandacht te brengen. Want terwijl partijen als de PVV in verkiezingstijd nog zeggen, de tandarts moet in het basispakket, zegt minister Faber nu: we moeten een onderzoek doen naar de gezondheidswaarde van pakketmaatregelen, inclusief bredere baten voor gezondheids- en arbeidsparticipatie. En daar kom ik mee terug in tweeduizend, bloody, achtentwintig. Voorzitter, wat ons

betreft, leveren wij onze evaluatie zo bij Den Haag aan en kunnen ze daar het fatsoenlijke besluit nemen om mondzorg gewoon in het basispakket te doen.

00:26:40

De voorzitter: En dat levert u een vraag op van het CDA. En heeft u daarna nog een krappe 20 seconden om die te beantwoorden. Het CDA.

00:27:46

De heer ...: Dank, voorzitter. Ik was benieuwd of mijn rechterbuurman ook voorstander is van de gedachte om een maximumbedrag per persoon per jaar vast te stellen.

00:27:55

De voorzitter: De heer Brandenburg.

00:27:59

De heer Brandenburg: Ik vind dat een dilemma, omdat je je enerzijds kunt voorstellen dat er voor mensen na jaren achterstallig onderhoud aan het gebit misschien best wel wat te versleutelen valt en dat je daarin ook tegemoet wil komen. Tegelijkertijd snap ik ook wel dat helaas ons armoedebudget en alle andere budgetten niet ontoreikend zijn. En als je meer mensen kunt bereiken voor hetzelfde geld door een maximum in te voeren, dan zou dat... Maar dat moet wat mij betreft ook uit de evaluatie blijken.

00:28:31

De voorzitter: En daar bent u mee door de tijd heen. Wie wil vervolgens een woordvoering houden? De PvdA.

00:28:39

Mevrouw ...: Wat we lezen in de voortgangsbrief, is precies wat ik op hoopte toen ik in mijn maidenspeech aandacht vroeg voor geldstress en hoe die zich op onverwachte plekken vastzet, zelfs in je mond. En daarom hebben de SP en Partij van de Arbeid destijds deze motie ingebracht, om te vragen om een regeling wat zorg wegneemt. De zorg voor iets gewoons als een gezond gebit. Problemen met het gebit zijn niet alleen fysiek pijnlijk, ze kunnen ook sociaal isoleren. Mensen durven niet meer te lachen, vermijden werk of ontmoetingen en schamen zich. Maar slechte mondzorg is meer dan ongemak. Het heeft ook directe en directe medische gevolgen. De wetenschap laat steeds duidelijker zien hoe slecht gebit en ontstekingen in je mond samenhangt met hart- en vaatziekten en andere aandoeningen.

00:29:19

Mevrouw ...: Daarom is de preventieve zorg zo essentieel. Want hoe mooi is het als een tandartscontrole - mede mogelijk gemaakt door deze regeling - betekent dat iemand niet door hoeft te schuiven naar zwaardere zorg en dat een vroege ingreep kan voorkomen dat iemand misschien zijn eigen risico moet aanspreken? Deze regeling betekent letterlijk een zorg minder. En dat is precies wat wij als Partij van de Arbeid willen. Wij gaan hiermee de tweedeling tegen, die landelijk helaas wordt vergroot doordat mondzorg niet in het basispakket zit. Wij doen als gemeente wat het Rijk nalaat en daar zijn wij trots op. Voor de Partij van de Arbeid is dan ook helder: dit moet geen tijdelijke voorziening blijven, dit past bij het sociale gezicht van Groningen, dit verdient structureel geld en een vaste plek in ons armoedebeleid.

00:29:58

De voorzitter: En dat levert u een vraag op van D66.

00:30:01

Mevrouw ...: Ik deel de zorgen om de ongelijkheid dat die terug te zien is in het gebit. Volgens mij gaat daar echt iets fundamenteel mis in Nederland op dit punt en moet dat structureel opgelost worden. Daarnaast heb ik ook twee andere zorgen. Dat is allereerst de oplossingsrichting voor het basispakket, dat dan wordt gezegd in den lande dat die in de volle breedte heel duur wordt. Dus dat de betaalbaarheid dan van de premies heel duur worden. Dus daar maak ik me zorgen over. En ik maak me ook wel zorgen over toch de bezuinigingen die we in de gemeente moeten doorvoeren, dus de betaalbaarheid ervan. Dus ik vroeg me af hoe de Partij van de Arbeid dat afweegt.

00:30:39

De voorzitter: Wat is nu de afweging?

00:30:44

Mevrouw ...: Of hele hoge verzekeringen of hier ...

00:30:49

Mevrouw ...: Ik maak me zorgen over het gebit van mensen en ik vind dat het landelijk opgelost moet worden. Maar ik maak me ook zorgen over de gemeentefinanciën, dus ik vroeg me af hoe u dat afweegt tegenover het structureel inbedden hier in het gemeentebeleid.

00:31:04

Mevrouw ...: Dan hoop ik dat gewoon iedereen heel erg gebruik maakt van deze regeling en dan aan de preventieve zorg kant zit, zodat we uiteindelijk minder medische kosten landelijk ook hebben.

00:31:13

De voorzitter: Daarmee was u ook door uw woordvoering heen. Dan gaan we naar de volgende, de heer Rebergen.

00:31:20

De heer Rebergen: Dank u wel, voorzitter. De vergoeding van mondzorg voor minima past goed in het barmhartige armoedebeleid die deze gemeente op dit moment heeft. Maar het is inderdaad wel een reparatie van wat landelijk wordt nagelaten. Het is ook... Mondzorg is ook essentieel voor de gezondheid van mensen, dus ook daar staan we helemaal achter. Of en op welke manier we de regeling door gaan zetten, laten wij liefst afhangen van de evaluatie. En daarom vroeg ik ook even of die voor de begrotingsvergadering komt, want dan kunnen we die in de begrotingsvergadering meenemen. Dus daar laat ik het bij.

00:31:59

De voorzitter: Dank u wel. Dan de VVD, met een vraag of woordvoering? De woordvoering van de VVD.

00:32:03

Mevrouw Akkerman: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde het woord evaluatie. Ik denk: daar moet ik dan even op aansluiten. Daar wilde ik het ook over hebben. Maar eerst ook dank aan de spreker voor het delen van zijn inzichten. Want toen wij het stuk

lazen, toen dachten wij: dit is geen evaluatie. Maar ik begrijp inmiddels dat ook het college dat niet als een evaluatie heeft bedoeld. Evenwel zijn er een aantal fracties die wel hele stellige conclusies trekken uit de brief. En wij sluiten in die zin aan bij de ChristenUnie dat we zeggen: we moeten eerst die evaluatie houden, voordat we überhaupt kunnen beslissen wat we verder willen met deze proef. Hebben we ook om gevraagd vorig jaar via schriftelijke vragen. En dat lijkt ons nuttig. Ook om bijvoorbeeld te kijken van: hoe kun je dat kritisch kijken, wat wil je er wel onder laten vallen, wat niet en wat helpt wel en wat niet?

00:32:46

Mevrouw ...: En dat levert een vraag op van de heer...

00:32:48

De heer ...: Voorzitter, want we kunnen wel doen alsof dit technisch is, maar het komt neer op de vraag: vind je dat mensen die nu de tandarts niet kunnen betalen daarvoor gecompenseerd moeten worden door de gemeente, ja of nee?

00:33:00

De voorzitter: Vraagt hij via de voorzitter. Mevrouw Akkerman.

00:33:04

Mevrouw Akkerman: Ik zou dat... Ik denk aan SP zijn eigen antwoorden. Ik vind dat een dilemma. En dat heb ik ook mede omdat wij ons afvragen of het interessant blijft om te gaan werken. Wij hebben zorg over de armoedeval en die zorg wordt niet weggenomen. Die zorg wordt alleen maar groter. Dus je kan op een gegeven moment alles als gemeente gaan compenseren en vergoeden en noem het maar. Maar wat betekent dat voor de groep mensen die daar net niet voor in aanmerking komt?

00:33:28

De voorzitter: Dat levert u een tweetal vragen op. De heer Brandenburg was eerst.

00:33:31

De heer Brandenburg: Voorzitter, ik vind het allemaal prima dat de PVV of de, sorry, de VVD, het ligt dicht bij elkaar tegenwoordig, zich zorgen maakt over de armoedeval. Maar de vraag is: vindt u nou dat mensen die een slecht gebit hebben en misschien daarom ook soms wel niet durven te solliciteren of een gebrek aan zelfvertrouwen ervaren dat het goed is dat je die juist helpt met die mondzorg? Dit gaat helemaal niet over of werken loont of niet. Het gaat om de vraag: vindt u nou dat we die mensen moeten helpen om hun gebit op orde te krijgen?

00:34:04

Mevrouw Akkerman: Het is exact een van de vragen die wij in de evaluatie zouden willen terugzien. Heeft het de hulp bij het krijgen van een beter gebit geholpen bij te gaan solliciteren? Dus daarom vinden wij de evaluatie eerst van belang om daar een passend antwoord op te geven.

00:34:19

De voorzitter: En dan was er nog een interruptie van de PvdA en ook Partij voor de Dieren wil nog wat vragen.

00:34:23

Mevrouw Huitema: Voorzitter, denkt de VVD dat iemand geen baan aanneemt, zodat die onder het inkomen zit om aanspraak te doen op deze regeling?

00:34:35

Mevrouw Akkerman: Ik denk niet dat dat specifiek voor deze regeling is. Het gaat om het totaal. Dat je dus op het moment dat je een baan aanneemt, vrijwel niks meer vergoed krijgt. En niet alleen deze regeling, maar bijna geen enkele regeling. En ondertussen kun je dan de ozb van de gemeente tegemoet zien en de parkeerkosten, waardoor het gewoon lastig wordt om die baan aan te nemen.

00:34:52

Mevrouw Akkerman: Een korte vervolgvraag van mevrouw Huitema.

00:34:53

Mevrouw ...: Dus de VVD denkt dat men geen baan aanneemt vanwege de armoedepotjes die wij hier hebben. Dat is wat u zegt.

00:35:04

Mevrouw Akkerman: Vanwege het totale pakket aan verschil in wat er is tussen werken en geen werk. En dat zit ook in landelijke regelingen en noem het maar.

00:35:09

Mevrouw Huitema: Heftig.

00:35:09

De voorzitter: Mevrouw Huitema, dan mag u... U krijgt het woord en dan spreekt u. Dat hebben we hier met zijn allen afgesproken, dat is ook de vergader orde. Er was nog een vraag voor Partij voor de Dieren en dan wil ik mevrouw Akkerman ook de kans geven om haar betoog te vervolgen.

00:35:22

Mevrouw ...: Dank, voorzitter. Ik vroeg me af waar het heen is gegaan met het liberale gedachtegoed van de VVD, als je je daadwerkelijk meer zorgen maakt om arbeidsproductiviteit dan de gezondheid van de inwoners.

00:35:32

De voorzitter: De VVD.

00:35:34

Mevrouw Akkerman: Dat is niet het geval. Dat heb ik ook nooit gezegd. In die zin hebben wij zorgen over dat het moet kunnen lonen om te gaan werken. Maar we hebben ook natuurlijk zorgen om mensen en hun gezondheid. En ik had nog op papier staan, op het moment dat mensen ergens recht op hebben, dat wij dan zorgen dat je dat recht makkelijk kan halen en niet zoals de wethouder altijd zegt, door allerlei hoepels hoeft te springen. Dat principe ondersteunen wij uiteraard. Tot zover.

00:35:57

De voorzitter: Tot zover? Wie mag ik het woord geven voor de woordvoering? GroenLinks.

00:36:04

Mevrouw ...: GroenLinks vindt deze proef eigenlijk een heel mooi voorbeeld van hoe we het in Groningen doen met het armoedebeleid. Er wordt echt ingezet op wat

iemand nodig heeft en niet alleen waar iemand recht op heeft. Bovendien is het ook een mooi voorbeeld van een aanpak die preventief werkt. Dus als mensen geen geld hebben voor een controle of voor kleine ingrepen, dan wordt de drempel natuurlijk steeds hoger om naar de tandarts te gaan. En dat terwijl een slecht gebit kan zorgen voor schaamte en zo ook een drempel kan vormen voor het aangaan van sociale contacten of tijdens het werk. Of bijvoorbeeld ook om te solliciteren. Wij snappen bijvoorbeeld ook de keuze wel om kronen of beugels niet te vergoeden van het college met het oog op de financiële situatie.

00:36:47

Mevrouw ...: Maar we vinden het ook wel mooi om te lezen dat hierbij het perspectiefonds en bijvoorbeeld het gebruik van de doorbraakmethode wel wordt benoemd. Waarbij we dan dus wel kunnen bijstaan bij inwoners als het echt in de weg staat bij deze persoon. Dus concluderend staat GroenLinks heel positief tegenover deze proef. We zijn natuurlijk ook wel benieuwd naar de bevindingen die nog komen, maar we zien ook vooral veel positieve signalen in de brief. Een gebrek aan geld zou nooit een reden moeten zijn om niet naar de tandarts te kunnen. En het feit dat mondzorg niet in het basispakket zit, zorgt voor problemen voor veel mensen nu. En dan is het fijn dat we in Groningen wel naast onze inwoners gaan staan.

00:37:29

De voorzitter: Een vraag van D66.

00:37:30

Mevrouw ...: De brief is heel positief, alleen dus dat we nog niet zeker weten of we door kunnen zetten om financiële redenen. Ik vroeg me ook af, ik wil niks anders dat iedereen gewoon naar de tandarts kan, laat ik dat vooropstellen, maar we hebben zoveel regelingen en die kun je alleen in samenhang afwegen. Ik zie de voorzitter, dus ik vroeg me af, ziet GroenLinks ook kansen om dan andere dingen misschien niet of minder te doen, als we dit heel graag zouden willen met elkaar?

00:37:59

Mevrouw ...: Ik denk dat dat op zich een belangrijke vraag is, aangezien... We hebben natuurlijk niet heel veel geld en ravijnjaar et cetera. Ik denk wel dat dit ook een goed voorbeeld is van, dus wat ik zei, preventie, dus uiteindelijk als mensen soms een controle vergoed kunnen krijgen en dat vervolgens nog erger voorkomt en dat mensen dan bijvoorbeeld nog meer problemen krijgen, dan wordt het uiteindelijk natuurlijk ook weer duurder voor de overheid. Dus ik denk in die zin dat het ook een preventieve functie heeft die hopelijk later ook weer bespaart op andere terreinen voor mensen.

00:38:34

De voorzitter: Dan had ik het CDA al gezien voor de woordvoering.

00:38:39

De heer ...: Dank, voorzitter. Een verhoogde kans op depressies, kauw- en spraakproblemen, aanhoudende pijn, slapeloosheid, aderverkalking, hart- en vaatziekten. Ik kijk de tandarts aan, maar ik denk dat het klopt. Bedenk wat je wil bedenken, want het is zo belangrijk om een gezond gebit te hebben. Dat komt niet iedereen aanwaaien. Helaas is het benodigde onderhoud en herstelwerk ook niet voor iedereen betaalbaar en dan is het best pijnlijk om te beseffen dat we in een

knetterrijk land vol zichtbare en verborgen armoede leven. En los van alle bijkomende lichamelijke en mentale kwalen die voortkomen uit een structureel slecht gebit, kan aanhoudende tand- en kiespijn allesoverheersend zijn in een mensenleven. Een pijn die je in de greep houdt, niemand gunt, maar waar veel mensen mee rondlopen elke dag en veel mensen van wakker liggen, elke nacht.

00:39:29

De heer ...: En daarom steunt mijn fractie de proef Vergoeding mondzorg. Zijn we erg blij dat zoveel Groningers in 2024 de weg daarnaartoe hebben gevonden en kijken we uit naar de resultaten en kosten van deze proef in 2025, omdat wij hechten aan een vervolg na 2025. En zelf zie ik ook niet in waarom een maximumbedrag per persoon per jaar een optie zou moeten zijn. Tenzij de evaluatie nu of later daar enorme aanleiding toe geeft, zou voor mij en mijn fractie gelden dat als er veel valt op te lossen in een gebit, we dat liever niet willen doorschuiven naar de lange baan en daar best flink geld voor mag worden uitgetrokken.

00:40:08

De voorzitter: Dan had mevrouw Bosma haar hand omhoog voor de woordvoering, Partij voor de Dieren.

00:40:12

Mevrouw Bosma: Dank, voorzitter. We weten dat mensen die in armoede leven zorg mijden vanwege de hoge kosten. En tegelijkertijd zien we dat de zorgpremies steeds verder stijgen. Een landelijk probleem dat veroorzaakt is door politieke partijen die hun verkiezingsbeloften simpelweg niet nakomen. Want als je aan het eind van het jaar, als je een nieuwe zorgpremie kiest tussen een torenhoge zorgpremie of een iets lagere, is het op zijn minst verleidelijk om te overwegen voor de iets lagere te gaan en in veel gevallen gewoon een noodzakelijke keuze. Bovendien is het een gewoonte, en het werd al eerder gezegd door de SP, om regelmatig naar de tandarts te gaan iets dat je moet hebben meegekregen van je ouders. Je moet geluk hebben dat een regelmatig bezoek, dat dat een gewoonte is geworden.

00:40:53

Mevrouw Bosma: En als je als kind niet bent meegenomen, is de kans dus vele malen kleiner dat je later ook zelf regelmatig de tandarts bezoekt. Het is dus een intergenerationele gewoonte, gelinkt aan armoede die lastig te verbreken is. En net zoals op vele andere terreinen is het ook hier weer pleisters plakken op het landelijk beleid. Want dit verschil in gezondheid is ons niet gegeven. Het is het gevolg van politieke keuzes. We zijn dus blij met de start van deze proef. We schreven bijna drie jaar geleden samen met de SP een motie om te werken aan mondzorg voor minima. Bijna 10.000 huishoudens in Groningen leeft van een laag inkomen, leeft in armoede. En we hopen ook dat deze regeling beter bekend wordt onder al die mensen die het nodig hebben.

00:41:39

Mevrouw Bosma: En om terug te komen op de vragen van de agenderende partijen, ja, mondzorg is essentieel en ja, dit moet structureel gefinancierd worden. Wat ons betreft, is het dan ook niet iets dat een proef hoeft te zijn, maar waarbij je gewoon met gezond verstand kan zeggen dat dit nodig is en dat dit werkt. En als we iets vooruit kijken naar volgend jaar, is dat ook typisch iets dat in het volgende coalitieakkoord geregeld moet zijn, en dan structureel.

00:42:04

De voorzitter: Wie mag ik vervolgens het woord geven? Partij voor het Noorden.

00:42:09

De heer ...: Dank u, voorzitter. Ook mijn fractie is het eens met het uitgangspunt dat mondzorg een essentieel onderdeel is van gezondheid. Juist voor mensen met een laag inkomen moet deze zorg toegankelijk blijven. De huidige regeling helpt om de toegang te verbeteren en de eerste resultaten van de proef bevestigen dat ook. Daarom zijn we ook voor voortzetting van de regeling, ook na 2025. Wel moet er nog gekeken worden naar de financiële kant. Maar wat ons betreft, is het doel duidelijk: dit mag blijven. Tot slot steunen we ook de oproep om mondzorg onderdeel te maken van het landelijke basispakket. Dank u.

00:42:41

De voorzitter: Student en Stad.

00:42:43

De heer Bosman: Top. Dank u wel, voorzitter. Aan de ene kant zijn we blij dat dit geagendeerd is, want wij delen de zorgen van de indienende fracties over de toekomst van deze regeling. Maar aan de andere kant heb ik het idee dat de financiële beslissingen pas echt goed genomen kunnen worden op het moment dat die evaluatie er ligt. Dus wat dat betreft, sluit ik me graag aan bij de ChristenUnie.

00:43:05

De voorzitter: Twee vragen. Het ging heel gelijk op. Dan mag nu mevrouw Bosma eerst, dan mevrouw Huitema. Vorige keer had ik het andersom gedaan.

00:43:13

Mevrouw Bosma: Dank, voorzitter. Maar misschien is het ook wel dezelfde vraag. U zegt... U wilt nu niks zeggen over de financiële consequenties. U kunt wel iets zeggen over de principiële bezwaren. Wat vindt u ervan?

00:43:24

De voorzitter: Ik vind er niks van. We gaan even horen wat de heer Bosman daar zelf van vindt.

00:43:28

De heer Bosman: Top. Dank u wel, voorzitter. Principieel zijn wij echt hartstikke voor deze regeling. Zeker het preventieve aspect ervan. Ik heb er zelf ook gisteravond best wel mee zitten worstelen inderdaad, het dilemma van: aan de ene kant zou een maximum bijvoorbeeld ervoor kunnen zorgen dat die financiële consequenties beter te overzien zijn. Alleen daarmee kan dan wel weer het zo zijn dat bepaalde ingrepen die nou eenmaal wat duurder zijn en die wel ook echt nodig zijn er weer buiten vallen. Dus die afweging daarin maken, die vinden wij lastig. Maar principieel zijn wij zeker voor deze regeling. We zijn het er ook wel mee eens dat dit het allerbeste in het basispakket opgenomen zou kunnen worden. Alleen zijn we wel wat sceptisch over die lobby, aangezien als we kijken naar de moties die zijn ingediend om inderdaad mondzorgkosten op te nemen in het basispakket, dan zien we dat er nog zo'n 30 zetels ontbreken.

00:44:14

De heer Bosman: Of een lobby vanuit Groningen die 30 zetels erbij gaat halen, ik

denk dat we daar realistisch in moeten blijven, maar we kunnen het zeker proberen. Dus nee, principieel zijn we zeker voor de regeling.

00:44:22

De voorzitter: En er was nog een vraag. Mevrouw Huitema hoeft niet meer, maar daarvoor krijgt u een vraag van mevrouw... Meneer Brandenburg, die ook zijn hand opstak.

00:44:28

De heer Brandenburg: Voorzitter, en als we lobby nou zouden opvatten als keiharde georganiseerde actie met tandartsen, met cliënten, met mensen die het nodig hebben in de richting van Den Haag en in het specifiek richting de PVV die hier nu op de een of andere manier niet aanwezig is, hoe kijkt de Student en Stad er dan naar?

00:44:51

De voorzitter: Student en Stad.

00:44:51

Mevrouw Bosma: Volgens mij past dat helemaal in het straatje van de SP en zijn... Is de SP daar in de Kamer ook al druk mee bezig. Dat zag ik ook aan de vorige moties, dus ik denk dat dat iets is wat uiteindelijk de partijen landelijk moeten afwegen. Maar een lobby vanuit Groningen, voor zover dat nog niet gebeurt, daar zijn we zeker voor.

00:45:09

De voorzitter: Dan nog D66 voor hun woordvoering.

00:45:12

Mevrouw ...: Dank, voorzitter. Ik gaf al aan, er zit een fundamenteel iets mis hier in de samenleving, dat ongelijkheid en armoede tegenwoordig in het gebit te zien is. En die gevolgen zijn ontzettend groot. Want een gezond gebit, het is al door heel veel mensen gezegd, is gewoon allesbepalend voor je zelfvertrouwen om bijvoorbeeld naar je werk te gaan, te solliciteren. Maar ook op langere termijn zien we dat veel ziektes ook indirect of direct met mondgezondheid te maken hebben. We vinden ook echt dat dit in de Kamer geregeld moet worden. Dat dat het dan zo lang moet duren na gewoon een eerste exercitie, is eigenlijk niet te verklaren, aangezien het aantal mensen wat met financiële belemmeringen rondloopt en dus ook daardoor misschien niet naar de tandarts gaat, groeit.

00:45:55

De voorzitter: Voordat u doorgaat, een vraag van het CDA.

00:45:59

De heer ...: Dank. Want ik hoor een heleboel partijen hier zeggen dat het basispakket dan de oplossing zou zijn. Daarvoor wordt dan toch ook een vrijwillig, sorry, een verplicht eigen risico gewoon in rekening gebracht? Hoe zou dat mensen dan niet remmen? Als financiën het probleem zouden zijn voor mensen en het wordt overgeplaatst nu naar het basispakket - u heeft trouwens gelijk dat financiën daarin het probleem zijn - maar dan is het toch niet ineens gratis? Dan betaal je toch ook dat eigen risico?

00:46:26

Mevrouw ...: Ik pleit er dus ook niet voor dat het in het basispakket komt, omdat daar

het landelijke onderzoek ook uit blijkt dat het dan onbetaalbaar wordt. Maar een landelijke regeling hierop is iets wat denk ik uitgezocht moet worden.

00:46:37

De voorzitter: Een vraag van de SP.

00:46:42

De heer: Als de voorzitter klaar is met Apple. Ik bedoel, ik ben een geduldig mens. Voorzitter, D66 begon met de analyse: er is iets fundamenteel mis in de maatschappij. Ik ben benieuwd naar de analyse van D66, wat er dan fundamenteel mis is in de maatschappij. En zou dat te maken kunnen hebben met de puur economische redenatie dat als je iets in een basispakket doet, dat de zorg dan onbetaalbaar wordt? Hebben die twee met elkaar te maken?

00:47:12

De voorzitter: Uw punt is volgens mij helder. D66 mag hem beantwoorden.

00:47:15

Mevrouw: Ik denk dat we deze discussie ook vaker hebben gevoerd. Maar we moeten... De ongelijkheid groeit en we moeten dat gewoon dichterbij elkaar brengen en meer op die solidariteit tegenover elkaar gaan leunen. Voorzitter, ik ga terug naar de punten waarop we worden bevraagd, onder andere de SP. Hoe denken we over de voortzetting? Volgens mij kunnen we daar geen besluit over nemen zonder een goede evaluatie. Er zitten enorme financiële risico's achter. En we hebben ook eerder dit jaar een debat gevoerd over: hoe kunnen we ook jongeren de kans geven om die individuele inkomenstoelage... En daar is ook de conclusie getrokken dat je inkomenspolitiek, de verschillende regelingen die je hebt, niet afzonderlijk van elkaar kan maken. Dus ik daag in ieder geval het college ook uit om een fundamentele evaluatie te doen, maar ook op de financiën en de samenhang met andere regels.

00:47:59

De voorzitter: Ik was aan het wachten op een punt. Het was een vrij lange zin. Nog een vraag van de heer Brandenburg en dan ook een afronding van uw betoog.

00:48:05

De heer Brandenburg: Ik vraag me af of D66 niet vindt dat er fundamenteel iets mis is, als je niet hier een uitspraak kunt doen of je een proef van mondzorg bij mensen die dat anders niet kunnen betalen wenselijk vindt of niet, zonder daar financiële risico's en dat soort argumenten bij te betrekken. Wat vindt D66 nou? Moeten we dit doen of is dit puur een economische afweging?

00:48:30

Mevrouw: We moeten ervoor zorgen in Nederland dat iedereen gewoon zonder financiële belemmeringen naar de tandarts kan. Tot achttien jaar is het supergoed geregeld. We zien ook in de gemeente Groningen dat de verschillende partijen, waaronder ook een verzekeraar, betrokken zijn. Dus die basis kunnen we hier bouwen en daar bouwen we keihard aan. En alles boven de achttien vind ik, dat kunnen we hier alleen besluiten met gewoon een gedegen onderbouwing. Totdat die er niet is, kunnen we daar niet in meegaan als D66 en moeten we daar gewoon een groter debat over voeren?

00:48:57

De voorzitter: Mevrouw Gietema was door haar tijd heen, dus er is geen ruimte om nog een vraag aan haar te stellen. En dan zijn we daarmee aan het einde van het debat onder de raadsleden en dan ga ik naar het college voor een reactie.

00:49:12

De heer ...: Dank u, voorzitter. We voeren hier inderdaad als gemeente eigenlijk landelijk beleid uit. Dat is feitelijk wat het is. De tandarts in de basisverzekering hadden deze hele regeling niet nodig geweest. En dan kom ik meteen op die lobby. Die zullen we met kracht inzetten. De brief van de minister over dit onderwerp, die onlangs naar de Kamer is gestuurd, biedt niet heel veel perspectief. 2028. Het is nogal ver weg. Het kwam op mij een beetje over als een we-schuiven-het-voor-ons-uit-brief. En een aantal partijen of één partij, Student en Stad, noemde net al het aantal zetels dat in de Kamer nodig is. En gezien het feit dat de PVV hier ook afwezig is, vraag ik me af hoe die prioriteiten precies liggen bij bepaalde Kamerleden. En bij bepaalde partijen in de Kamer ook. Dus ik denk dat daar nog veel werk te doen is.

00:50:11

De heer ...: Maar dat is precies de reden dat we deze regeling wel hebben, omdat we gewoon zien dat sociaaleconomische verschillen zich uiten in de kwaliteit van je gebit. En dat heeft, zoals u zelf al noemde, enorme consequenties voor mensen, namelijk ziektes die daaruit kunnen volgen, pijn. Pijn, ik bedoel, iedereen die wel eens kiespijn heeft gehad, die weet hoe naar kiespijn is en hoe snel je al naar de tandarts wil om dat opgelost te krijgen en hoe naar het is als je daarmee moet doorlopen. Dat is gewoon ronduit verschrikkelijk. Maar ook sociale gevolgen. Mensen die zich diep schamen voor hun gebit, die niet durven te glimlachen of voluit durven te lachen. Of dat met hun hand voor de mond doen, omdat ze simpelweg zich schamen voor hoe hun gebit eruitziet. Dat zijn nogal consequenties.

00:51:00

De heer ...: Dus ik vind ook, de brief van de minister gaat ook weer heel erg over de economische kant van de zaak. En natuurlijk is het hartstikke mooi als mensen kunnen gaan werken omdat ze zich bijvoorbeeld niet meer schamen voor hun gebit. Maar laten we alsjeblieft beginnen met de menselijke waardigheid die daar aan voorafgaat. En als je je waardig voelt en je hebt weer zelfvertrouwen, dan volgen daar van allerlei dingen uit, namelijk je sociale leven gaat beter, je leven in het algemeen gaat beter en wellicht kun je dan ook aan het werk. En niet omdat het economisch zo voordelig is, maar omdat het gewoon goed voor je is en omdat het fijn is om iets toe te voegen aan de samenleving. Dus volgens mij is dat de reden dat we dit doen. En wat ik van de eerste reacties van mensen hoor, is dat mensen zeggen: eindelijk kan ik weer naar de tandarts voor een controle zonder dat ik bang ben voor de financiële consequenties die daaruit volgen.

00:51:52

De heer ...: Want heel veel mensen die met een laag inkomen naar de tandarts gaan, zijn niet alleen bang, want heel veel mensen zijn van nature al bang voor de tandarts, inclusief mijzelf. Goed, dat is een ander probleem. Maar heel veel mensen worden ook bang voor de tandarts vanwege de financiële consequenties. En die twee dingen beïnvloeden elkaar ook nog. Want op het moment dat je heel lang niet naar de

tandarts gaat en de problemen stapelen zich op en je moet vervolgens hele heftige behandelingen, ben je niet alleen bang voor de rekening, maar ook voor de tijd die je vervolgens in die stoel zit en de behandeling zelf. Dus volgens mij alle reden om dit beleid op deze manier door te voeren. En dan de evaluatie. Dit is een eerste kleine evaluatie.

00:52:35

De heer ...: We hebben gezegd: er moet geld bij om beter te kunnen zien wat dit betekent, en ook in financiële zin uiteraard, want we kunnen niet negeren dat de financiële situatie van de gemeente niet heel erg precair is, zullen we maar zeggen. Maar het ligt in mijn bedoeling om alles op alles te zetten om deze regeling voort te zetten. En daar kan wellicht een maximum worden gesteld. Ik bedoel, de inspreker zei het net terecht ook: als je heel veel behandeling hebt, wordt dat vaak ook over langere tijd uitgesplitst. Niet zozeer om financiële redenen, maar puur omdat, als je heel veel moet, je dat vaak ook niet in één keer doet. En als ik zie welke behandelingen we nu vergoeden, is dat wel een optie. Niet vanwege de financiën puur, maar ook omdat het langer uitgesteld kan worden. Maar dat moet nooit de centrale gedachte in deze regeling zijn of worden.

00:53:29

De heer Wolffensperger: Levert u een vraag op van het CDA.

00:53:31

De heer ...: Dank. Want het argument dat de wethouder geeft, los van dat economisch wat dan niet een boventoon voert, dat is logisch als er heel veel moet gebeuren over meerdere behandelingen uitspreiden. Wat minder logisch is, omdat dan vervolgens die behandelingen over meerdere jaren uit te spreiden. Dus als het over meerdere behandelingen gaat, dan snap ik het. Maar dat over de jaren uitspreiden, snap ik oprecht niet hoe dat anders is dan economisch gemotiveerd.

00:53:53

De heer ...: Wat vindt de wethouder daarvan, hoor ik daarna. Nee, dat dat kan vanuit behandelingsperspectief sowieso al iets zijn om te doen. Omdat ik weet, mijn zusje is toevallig ook tandarts, dus ik weet er iets van. Dus de inspreker zei het net ook. Op het moment dat je veel moet laten doen dan is dat sowieso vaak uitgespreid over een langere periode en soms zelfs over heel veel jaren. En dat zou dan automatisch een dempend effect hebben. Maar nogmaals, dat moet gaan over: wat is er nodig in je gebit, wat is er nodig voor je gezondheid? Dus we nemen dat vanuit beide perspectieven mee. En ik heb u goed gehoord hoe...

00:54:38

De voorzitter: Nog een vervolgvraag van het CDA.

00:54:40

De heer ...: Want dan zou denk ik de suggestie om een maximumbedrag te bepalen ineens vervallen. Maar gewoon de denk ik logisch gedachte moet zijn: we moeten niet meer doen dan het gebit aankan in een jaar tijd. Want als dat het is, dan kan die hele financiële component toch van tafel?

00:54:57

De heer ...: Ik denk dat die twee dingen heel sterk met elkaar samenvallen automatisch. Maar we gaan het gewoon meenemen in de evaluatie en we zien hoe

dat zich voelt. Maar nogmaals, financiële is secundair aan het behandeldoel. En dan de VVD, die maakt zich zorgen over de armoedeval. Maar ik wil er wel op wijzen dat van deze regeling ook gewoon werkende armen gebruik maken, dus het zijn ook gewoon mensen die werken. Dus 20 procent van de mensen die hier gebruik van maken, of in ieder geval van de mensen tot 120 procent van het sociaal minimum, heeft gewoon een baan en werkt gewoon. Dus ik snap uw punt in die zin ook niet helemaal. Want als ik zie waarom mensen zich vaak niet doorontwikkelen, wat ik vaak zie, is dat mensen die in armoede leven, die trekken de gordijnen dicht, die denken: ik blijf hier zitten, blijf stil zitten vanwege de onzekerheid en de situatie waar men in zit.

00:55:54

De heer ...: Op het moment dat mensen lucht krijgen, hebben ze ook lucht om zich verder te ontwikkelen en om de luiken weer open te doen. De luiken gaan dicht, vaak door de onzekerheid en de preciaire situatie waar mensen in zitten.

00:56:05

De voorzitter: En dat had u een vraag opgeleverd van de VVD.

00:56:08

Mevrouw ...: Dank u, voorzitter. Misschien ook meer een toelichting, want we hebben dit eerder gehad over de armoedeval en hij is volgens ons inderdaad een beetje opgeschoven. Die discussie hebben we eerder gehad. Nu ga je werken, dan heb je nog steeds recht op allerlei dingen. Maar ga je iets meer werken, dan kom je alsnog natuurlijk op een punt dat alle regelingen vervallen. En ondertussen hoor ik een tegengesteld verhaal. Er zijn mensen die werken die gebruik maken van de regeling, maar je zegt ook: de mensen die een slecht gebit hebben zitten thuis met de luiken dicht. En dat is niet met elkaar in evenwicht.

00:56:36

De heer ...: Dat zei ik niet. Ik zei dat er mensen zijn die werken die gebruik maken van deze regeling omdat er 20 procent van de mensen die in deze inkomensgroep vallen, heeft gewoon werk. Dat is het eerste wat ik zei. En daarnaast zie ik veel mensen die zich angstig voelen, die zich sociaal zeer beperkt voelen door de armoede. En mijn overtuiging, maar goed, dat is wellicht mijn wensbeeld, is dat mensen die zich in die situatie bevinden, zich minder makkelijk ontwikkelen en dat je jezelf ontwikkelen en verder proberen te komen in het leven niet alleen financieel gemotiveerd is, maar ieder mens wil graag gewoon meedoen in het leven. En als armoede daar de beperkende factor is, dat is voor mij een meer beperkende factor dan de simpele rekensom: ga ik erop vooruit of niet? En voor zover die rekensom er wel is, is dat vaak de angst.

00:57:36

De heer ...: Dus meer de angst dan de reële situatie. En bij die angst helpen wij mensen ook. Dus op het moment dat mensen aan het werk gaan, dan gaan we naast ze zitten en gaan we berekenen: ga je erop vooruit of niet? En ik denk, hoe meer zekerheid we mensen bieden, hoe meer kans mensen hebben zich te ontwikkelen. Dus ik vind die financiële prikkel, daar geloof ik persoonlijk niet zo in, dat die daar de grootste rol bij speelt. Voorzitter, dan rond ik af, want volgens mij heb ik alles behandeld.

00:58:09

De voorzitter: Dan is er een vraag van D66. Via de microfoon, kan je hem even aan...

00:58:18

Mevrouw ...: Ik ben ook wel benieuwd, want ik heb een aantal vragen gesteld en ook iets gezegd over die integrale afweging met andere regelingen en de betaalbaarheid ervan en ook de terughoudendheid die we hier hebben om in inkomensregeling, inkomenspolitiek iets te doen. Dus ik vroeg me af hoe u daarnaar kijkt, het debat terughorende.

00:58:34

De heer ...: Voorzitter, kijk, we moeten uiteraard die evaluatie afwachten om te kijken wat de financiële effecten zijn. Maar het mag heel duidelijk zijn dat het succes wat de regeling tot nu toe heeft mij - en ik heb ook de meerderheid van de raad hier gehoord - zeer motiveert om met deze regeling voort te gaan. Maar uiteraard, dat soort besluiten vallen na de definitieve evaluatie.

00:59:03

De voorzitter: Tot zover dan. Dan gaan we conclusies trekken. Kan het raadsvoorstel zo conform naar de raad of zijn er nog partijen die een motie overwegen? VVD.

00:59:13

Mevrouw ...: Ik zou wel een motie overwegen, omdat wij wel geïnteresseerd zijn om nog iets mee te geven voor die evaluatie.

00:59:19

De voorzitter: Kunt u al een hint geven van het onderwerp, dat uw collega's weten waar u mee komt of...

00:59:23

Mevrouw ...: Bijvoorbeeld hoe dat zit van: helpt een behandeling die nu wel is gekozen en die anders niet was gekozen om weer naar buiten te durven voor je ontwikkeling, om weer aan het werk te gaan. Maar ook een aantal... Want er zitten nu heel veel aannames in. Daar zou ik wel wat strakker op willen.

00:59:39

De voorzitter: Helder. Andere partijen? Dan PvdA.

00:59:44

Mevrouw ...: Wij zijn nu heel even aan het steggelen over wat de inspreker ook zei over die kosten van de vluchtelingen en die behandelingen daarin iets in. Maar we weten niet direct of dat een motie of niet conform... We denken erover na.

00:59:56

De voorzitter: Er wordt over nagedacht en uw collega's weten u te vinden als ze er vragen over hebben. En dan sluit ik deze vergadering af en dan wens ik u nog een fijne avond.